

ГАРЧИГ

<i>НЭГ. ТӨСЛИЙН ТУХАЙ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....</i>	<i>3</i>
<i>ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>6</i>
<i>ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>14</i>
<i>ДӨРӨВ. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>15</i>
<i>ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>16</i>
<i>ЗУРГАА. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>16</i>
<i>ДОЛОО. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>16</i>
<i>НАЙМ. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>16</i>
<i>ЕС. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>19</i>
<i>АРРАВ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>19</i>
<i>АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....</i>	<i>21</i>
<i>ДҮГНЭЛТ.....</i>	<i>21</i>

ХҮСНЭГТИЙН ГАРЧИГ

Хүснэгт 1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 6

ЗУРГИЙН ГАРЧИГ

Зураг 1. Төсөл хэрэгжих талбайн байршил.....	4
Зураг 2. Уурхайн талбайд мод тарьж хашаажуулсан байдал	8
Зураг 3. Ус ашиглах гэрээ.....	10
Зураг 4. Ус ашиглуулах дүгнэлт	11
Зураг 5. Ус ашиглуулах дүгнэлт	12
Зураг 6. Ус ашиглуулах дүгнэлт	13
Зураг 7. Ус ашиглуулах дүгнэлт	14
Зураг 8. Цэцэрлэгийн гадна пасадыг хийж гүйцэтгэсэн байдал.....	16
Зураг 9. Хог хаягдлын цэг	16
Зураг 10. Хог хаягдлын гэрээ.....	18
Зураг 11. Агаарын чанарын шинжилгээний үр дүн.....	19
Зураг 12. Хөрсний шинжилгээний үр дүн.....	20

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТУХАЙ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр: “Сэрүүн цагаан” нэртэй хайлуур жоншны ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Тэнүүн байгаль” ХХК. Хаяг: Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 5-р хороо, Энхтайвны өргөн чөлөө, Цайз зах, 108 тоот.

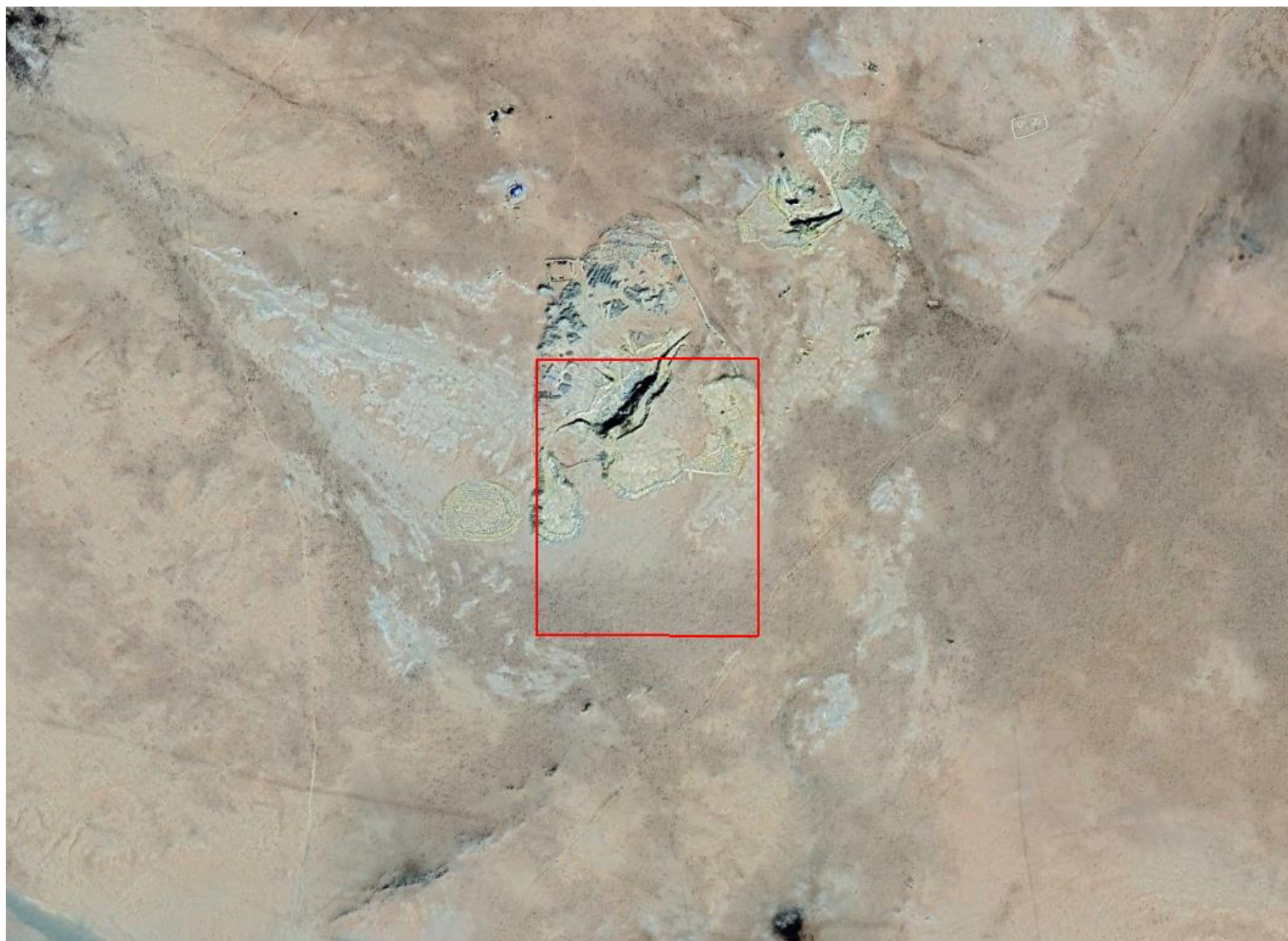
Төсөл хэрэгжүүлэх талбайн байршил: Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын нутаг дэвсгэрт харьяалагдах ба тус сумын төвөөс баруун зүгт 16 км, төмөр замын Олон Овоот станцаас баруун урагш 13.5 км оршино.

Талбайн солбицлууд:

1. 45° 50' 01.61" 108° 55' 01.67"
2. 45° 50' 01.61" 108° 54' 38.68"
3. 45° 50' 21.6" 108° 54' 38.68"
4. 45° 50' 21.6" 108° 55' 01.67"

Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагын хууль эрх зүйн хүчинтэй баримтуудын жагсаалт:

- Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ
- ✓ Улсын бүртгэлийн дугаар: 9019016141
 - ✓ Регистрийн дугаар: 2582457
 - ✓ Улсад бүртгүүлсэн: 2006.12.25
- Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл
- ✓ Дугаар: MV-008149
 - ✓ Олгосон огноо: 2007.01.29

Зураг 1. Төсөл хэрэгжих талбайн байршил

1.2. Тухайн жилийн уулын ажлын төлөвлөгөөний биелэлт

2023 оны төлөвлөлтөөр 1, 2, 3-р хүдрийн биетүүдэд ил уурхайн аргаар олборлолтын ажил хийж гүйцэтгэх ба 1-р хүдрийн биетийн ил уурхайн ашиглалт дууссаны дараа далд уурхайн олборлолт хийхээр тооцлоо. Харин 2 болон 4-р хүдрийн биетэд далд уурхайн үндсэн малталтуудыг нэвтрэхээр төлөвлөлөө. Ил уурхайгаар 2023 онд 1-р хүдрийн биетээс 21.04 мян.тн, 2-р хүдрийн биетээс 22.95 мян.тн, 3-р хүдрийн биетээс 6.01 мян.тн хүдэр олборлохоор, далд уурхайгаар 1-р хүдрийн биетээс 12.4 мян.тн хүдэр олборлохоор тооцсон.

Нийт олборлосон 62.435 мян.тн хүдрийг гар аргаар ангилан ялгаж 9.5 мян.тн ФК-65 маркийн бүхэллэг жонш гарган авч экспортлох ба үлдэгдэл бага агуулгатай хүдрийг дотоодын баяжуулах үйлдвэрүүдэд борлуулахаар тооцсон.

Төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагааг явуулж 34.0 мян.м³ хөрс хуулалтын ажил хийж 8.0 мян.м³ жонш олборлох боловсруулж, 0.4 мян.тн бүхэллэг жонш экспортод гаргасан.

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт 1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хугацаа ба давтамж	Зардал, мян.төг	Төлөвлөлтийг хэрэгжүүлсэн байдал
Агаар орчин				
Уурхай орчимд тоосжилт үүсэх	Уурхайн ам орчимд болон тээврийн гол замыг чийгшүүлэх, услах, дагтаршуулах	Үйл ажиллагааны турш	500.0	Уурхайн карьер болон тээврийн гол замыг чийгшүүлэх, услах зорилгоор усалгааг тогтмол хийж гүйцэтгэсэн.
	Жил бүрийн орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу агаар, орчин дахь тоосны хэмжээг тодорхойлж байх	Жилд 1 удаа	ОХШХ-ийн зардлаас	ОХШХ-ийн дагуу хяналт шинжилгээг хийлгэсэн.
Ашиглаж буй усны чанар муудах, хүрэлцээ бага байх	Ус ашиглах дүгнэлтийг жил бүрийн эхэнд гаргуулах	Жил бүрийн эхэнд	-	Ус ашиглах дүгнэлтийг гаргуулж, гэрээ байгуулж ажилласан.
	Ус ашигласны төлбөрийг цаг тухайд нь тогтмол хугацаанд төлөх	Үйл ажиллагааны турш		Ус ашигласны төлбөрийг төлсөн.
	Унд, ахуйн хэрэглээний усанд тогтмол шинжилгээ хийлгэж байх	Жилд 1 удаа		ОХШХ-ийн дагуу усны шинжилгээг хийлгэсэн.
Газрын гадарга, хэвлий				
Жонш олборлосоноор газрын хэвлийд хоосон орон зай шинээр үүсгэнэ.	Уурхайн малталтууд болон олборлосон орон зайд бэхлэгээ, хамгаалалтын цул зэргийг үлдээж нуралт үүсэхээс сэргийлнэ	Уурхай ашиглалтын төгсгөлд	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан зардлаар	2023 онд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил төлөвлөгдөөгүй болно.
Хөрсөн бүрхэвч				
Төслийн үйл ажиллагааны явцад ихээхэн талбайн хөрс овоолго, уурхайн тосгон, бусад байгууламжууды н дор дарагдаж, элэгдэл, эвдрэлд өртөнө.	Овоолго болон бусад байгууламжуудыг байгуулахын өмнө өнгөн хөрсийг хуулан авах, Хуулж авсан өнгөн хөрсийг тусгайлан овоолго байгуулан хадгалах Хэлбэржүүлж зассан талбайг шимт хөрсөөр хучиж биологийн нөхөн сэргээлт хийхэд бэлтгэх	Эхний үе шатанд, ашиглалт дууссан талбайд тухай бүрт	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөнд тусгасан зардлаар	Шимт хөрсний овоолго үүсгэн хадгалсан.
Уурхайн замын ачааллаас хөрс элэгдэж, эвдрэлд орох	Хүнд машин механизм явах замыг засаж сайжруулан, байгалийн хөрс бүхий замаар тээвэрлэлт аль болох бага хийх	Ашиглалтын явцад	-	Уурхайн зам талбайг тогтмол услан чийгшүүлж, зам арчилгааг тогтмол хийж гүйцэтгэсэн.
Хог хаягдлаар хөрс бохирдож болзошгүй	Хог хаягдлыг, тогтсон нэг цэгт төвлөрүүлж, ариутгах, зайлуулах арга	Тухай бүрт	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний зардлаар	Хог хаягдлыг тогтсон нэг цэгт хуримтлуулж, хог хаягдлын гэрээний

Болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хугацаа ба давтамж	Зардал, мян.төг	Төлөвлөлтийг хэрэгжүүлсэн байдал
	хэмжээг төлөвлөсөн хугацаанд хийх			дагуу сар бүр тогтмол тээвэрлүүлсэн.
Ургамлан нөмрөг				
Уурхайгаас олборлосон жонш ялгах, хоосон чулуулгийн овоолго зэрэг ажлын үед ургамал устгах, дарагдах, талхлагдах зэргээр хамгийн их нөлөөлөлд өртөнө.	Нөхөн сэргээлтэнд ашиглах хөрсний шимт хэсгийн овоолгыг стандартын дагуу тусгайлан овоолж, салхинд хийсэхээс хамгаалах.	Шимт хөрс хуулалтын үед, зам, карьер, бусад газрын ашиглалт дууссаны дараа	Нөхөн сэргээлтийн зардлаар	Шимт хөрсний овоолго үүсгэн хадгалсан.
Уурхайн үйл ажиллагааны туршид тоосжилт үүсэх, энэ нь ойролцоох газрын ургамлын фотосинтезийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөн ургалтын эрчмийг доройтуулах	Тоосжилтоос үүсэх дам нөлөөг багасгах үүднээс шаардлагагүй замуудыг хаах, усалгаа хийх, байнгын хяналт тавьж байх Мониторинг хийх газруудыг барьж байгуулах, үйл ажиллагаа эхлэх үед оновчтой сонгон нөлөөллийг хэрхэн бууруулах арга замыг боловсруулан шууд хэрэгжүүлж байх	Тухайн үед	Мониторингийн зардлаар	Зам усалгааны ажлыг тогтмол зохион байгуулсан. Мониторингийн цэгүүдийг сонгож, ОХШХ-ийн хүрээд дээж авч шинжлүүлсэн.

Зураг 2. Уурхайн талбайд мод тарьж хашиажуулсан байдал

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

Дугаар №

2023 оны 10 сарын 04-ны өдөр

Даланжаргалан сум

Монгол улсын Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 21.1.1,15.2, Дорноговь аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2023 оны 04 сарын 05 өдрийн 08-р тоот дүгнэлт, Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын Засаг даргын 2017 оны А/37. тоот захирамж зэргийг тус тус үндэслэн: Усны нөөц ашиглуулагчийг төлөөлж Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын Байгаль орчны бодлогын мэргэжилтний үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Саранцэцэг овогтой Дандарбаатар Ус ашиглагчийг төлөөлж “Тэнүүн байгаль” ХХК-н / Улаанбаатар хот Баянзүрэх дүүрэг 1-р хороо 12-р хороолол 59-13 тоот утас:99034321, 99091721 Улсын бүртгэлийн дугаар 9019016141,РД: 2582457, гүйцэтгэх захирал Н.Мөнгөнчимэг нар харилцан тохиролцож 2023-оны 01-сарын-01-ний өдрөөс 2023 оны 12 сарын 31-ийг хүртэл хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулав.

ГЭРЭЭНИЙ НӨХЦӨЛ

- Ус ашиглах зориулалт
 - Даланжаргалан суманд хайлуур жонш ил аргаар ашиглан
- Ашиглах усны хэмжээ
- 56хүн х 20л/хон х 300 хон =336,0м3/жилд унд ахуйн усны хэрэглээ ус /усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтийг үндэслэв/
- 400ш х45л х 24 удаа/432,0м3-ногоон байгууламж
- 1700,0м х 10,0м х 2л/м2 х 1 удаа /хон х 300хон =10200,0м3 зам талбайн тоосжилт дарах
- Нийт: 336,0м3+432,0м3+8160,0м3=10968м3 /жилд ашиглах усны хэмжээ/
- Төлбөрийг тооцвол:нийт 39960төг +1887000төг=1,926,960 төг
- Ус ашиглах гэрээний хугацаа:
 - Эхлэх: 2023 оны 01сарын 01 өдөр
 - Дуусах: 2023 оны 12 сарын 31 өдөрУсны эх үүсвэрийн байршил, барилга байгууламжийн зураг, тоног төхөөрөмж, тэдгээрийн хүчин чадал, төсөвт өртөг, ус хэмжих хэрэгслийн нэр, төрөл, тоо:
2л/с-ийн нийлбэр ундаргатай гүний худаг
Даланжаргалан сумын гүний худаг
Усний тоолуур суурилуулаагүй
- Усны эх үүсвэрийн төлөв байдал, усны чанар, найрлага
- Талбайн тоосжилт дарахад ашиглах ус
- Бохир ус зайлуулах цэг:
Байршил:
Талбай: м2, Эзэлхүүн: м3

12. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөцийг хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд жилд зарцуулах хөрөнгө хэмжээ:
/Ус эргүүлэн ашиглах, ус бага хэрэглэдэг технологи нэвтрүүлэх, усыг зохистой ашиглах зэрэг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хугацаа, зарцуулах хөрөнгийг зааж жагсаана/

Ашиглах усны нэг шоо метрт ногдох нөөц ашигласны төлбөр: ажилчдын унд ахуйн хэрэгцээнд 600,0м³/Төлбөрөөс чөлөөлсөн/

Ус ашигласны жилийн төлбөрийг Төлбөр төлөх: Даланжаргалан сумын ЗДТГ-ын татварын байцаагчаар нэхэмжлэх үүсгүүлэн 24 цагийн дотор тушаах тушаана.

Ус ашиглах зөвшөөрлийн тэмдэгтийн хураамжийг Даланжаргалан Төрийн сан дансанд 1,926,960 төгрөг тушаах.

13. Ус ашиглах эрх дуусгавар болоход тэнд үлдэх барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж бусад эд хөрөнгийг хэрхэх тухай тохиролцоо

14. Бусад зүйл

ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ:

1. Гэрээ байгуулагч талууд Монгол Улсын “Усны тухай”, “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хууль тогтоомжид заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.
2. Усны нөөц ашигласны төлбөрийг гэрээт хугацаандаа төлөөгүй тохиолдолд “Усны тухай хууль”-ийн 37.1.6 заалтыг үндэслэн хариуцлага хүлээлгэх болно.
3. Иргэн, ААНБайгууллагатай байгуулсан ус ашиглах гэрээг Монгол улсын “Усны тухай хууль”-ийн 28 дугаар зүйлийг үндэслэн хугацаанаас нь өмнө цуцална.
4. Гэрээнд ус ашиглах талуудын төлөөлөгч гарын үсэг зурж, Сумын Засаг дарга баталсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.
5. Гэрээний биелэлтийг талууд жил бүрийн 11 дугаар сарын 01-ны дотор дүгнэж, протоколд гэрээний гүйцэтгэлийн талаар тодорхой тусгана.
6. Гэрээ биелүүлэх явцад үүссэн маргааныг зохих шатны Засаг дарга, тэдгээрийн дээд шатны Засаг дарга, шүүх хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.
7. Гэрээний нөхцлийг биелүүлээгүй, дутуу биелүүлсэн бол буруутай тал холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

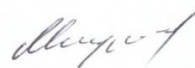
Даланжаргалан сумын
Байгаль орчны бодлогын
Мэргэжилтэн

“Тэнүүн байгаль”ХХК-ийн
Уурхайн дарга

Утас:95018801

/С.Дандарбаатар/

/Н.Мөнгөн морьт /
Утас:99091721

Зураг 3. Ус ашиглах гэрээ

**ДОРНОГОВЬ АЙМАГ
БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР**

Орон нутгийн өмчийн III байр, Залуучууд гудамж,
3 дугаар баг, Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103
Утас: (976) 7052 2663, факс: (02-522) 4-27-26
Цахим шуудан: Dgaboajg@do.mne.gov.mn
Цахим хаяг: www.do.mine.gov.mn

2023.10.04 № 511

танай _____-ны № _____-т

**“ТЭНҮҮН БАЙГАЛЬ” ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ
ЗАХИРАЛ Н.МӨНГӨНЧИМЭГТ ТАНАА**

Танай 2023 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн 104/23 тоот албан бичгээр ирүүлсэн 2023 оны Уулын ажлын төлөвлөгөө, Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, ТЭЗҮ, БОННУ-ний тайланг үндэслэн 2023 оны ус ашиглуулах дүгнэлтийг гарган хавсралтаар хүргүүлээ.

Хавсралт хуудастай.

Хувийг Даланжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газар, Аймгийн Татварын хэлтэст

ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ *Н.Отгонбаяр* Н.ОТГОНБАЯР

442303776

Зураг 4. Ус ашиглуулах дүгнэлт

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР 2023 ОНЫ УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2023 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдөр

Дугаар-48

Сайншанд хот

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар:
“ТЭНҮҮН БАЙГАЛЬ” ХХК-ны гүйцэтгэх захирал Н.Мөнгөнчимэгт, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 1-р хороо, 12-р хороолол 59-13 тоот, утас: 99034321, 99091721, Улсын бүртгэлийн дугаар 9019016141, регистрийн дугаар 2582457

2. Төслийн нэр, байршил:

Дорноговь аймаг Даланжаргалан сумын нутагт байрлах “Сэрүүн цагаан”-ны хайлуур жоншны орд

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Тэнүүн байгаль” ХХК

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат /X,Y/: MY-008149

X	Y
108° 55' 01.67”	45° 50' 01.61”
108° 54' 38.68”	45° 50' 01.61”
108° 54' 38.68”	45° 50' 21.6”
108° 55' 01.67”	45° 50' 21.6”

5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт:

Хайлуур жоншны орд ил аргаар ашиглана.

6. Үйлдвэрийн техник, технологи /ажиллах горим, хүчин чадал/:

Хөрс хуулалтын ажилд 1.2 м³ шанаганы багтаамжтай урвуу утгуурт гидравлик HYUNDA-LC2900 маркийн экскаватор, Хүдэр олборлолтод 1м³ утгуурын багтаамжтай DAEWOO Solar-220 маркийн экскаватор, 3м³ -ийн утгуурын багтаамжтай ZL-50 маркийн утгуур ачигч, 1200-155 мм-ийн цооног өрөмдөх ZL-100 маркийн өрмийн машин, 16 м³ -ийн тэвшний багтаамжтай HOWO маркийн автосамосвал, 81 квт хүчин чадалтай TY-120 маркийн бульдозер зэргийг ажиллана.

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:

2023 онд 57,35%-ийн агуулга бүхий 33,94 мян.тн хүдрээс жоншны нөөцөөс 75%-ийн агуулгатай 20.36 мян.тн сортын хүдрийг гар аргаар ангилан ялгаж олборлохоор төлөвлөсөн.

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хоногт ашиглах хэмжээ /шоо.метрээр/:

Усны эх үүсвэр нь Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газар. Даланжаргалан сумаас зөөврөөр ус авч ашигладаг.

9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, барилга, байгууламжийн хэмжээ хийц/:

Мэдээлэл байхгүй.

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал, марк/:

2007 онд гаргасан эзэмшлийн 1 худагтай. Тоолуур суурилуулан тоолуурын заалтаар төлбөрөө төлнө.

11. Дамжуулах байгууламж /шугам сүлжээний урт, диаметр/:

Зураг 5. Ус ашиглуулах дүгнэлт

12. Хаягдал бохир усны хэмжээ, цэвэрлэгээний арга, түвшин:
Ахуйн хаягдал бохир усыг хөрсөнд шингээн зайлуулдаг.

13. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл:

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотголыг 2018 онд “Экотон” ХХК-аар хийлгэсэн.

14. Онцгой нөхцөл:

15. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм, стандарт, баримт бичгийн дагуу усны зарцуулалтыг тооцох

Байгаль орчны сайдын 2015 оны А/301 дугаар тушаалаар баталсан “Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд зарцуулах усны түр норм”-ын дагуу тооцоход

56 хүн х 20л/хон х300 хон=336.0м³/жил – унд ахуйн усны хэрэглээ

400ш х 45л х 24 удаа= 432.0м³ – ногоон байгууламжийн усалгаа

1700.0м х 10.0м х 2л/м² х 1удаа/хон х 300 хон = 10200.0м³-зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах ус /ТЭЗҮ-56 хуудас /

Нийт: 336.0м³+432.0м³+8160.0м³ = 10968.0м³ жилд ашиглана.

16. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн төлбөрийн хэмжээ:

“Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай” хуулийн 20.1.1-д заасны дагуу унд- ахуйд ашиглах 336.0м³ усыг төлбөрөөс чөлөөлнө. Зам талбайн тоосжилт дарах 10200.0м³, Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах 432.0м³ нийт усыг газрын доорх усны төлбөрийн хэмжээг

“Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээг шинэчлэн батлах тухай” Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолоор “Умард говийн гүвээт- Халхын дундад талын сав газар”-т тогтоосон газрын доорхи усны экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээ, Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолоор тогтоосон ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр, Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын 1-р хавсралтын 4, 9-д заасан усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээг үндэслэн тооцож, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөрийг “Төсвийн тухай” хуулийн 23.6.5-д заасны дагуу аймгийн Төрийн сангийн 060000944 тоот дансанд төвлөрүүлэх;

Монгол улсын Засгийн газрын 2013 оны 326, 327 дугаар тогтоолыг үндэслэн ус ашигласны төлбөрийг тооцвол:

- “Умард говийн гүвээт- Халхын дундад талын сав газар”-т газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээ 3700 төг/м³ байна.

- 10 хувь -Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын дагуу батлагдсан усны нөөц ашигласны төлбөрийн 9-д заасан хувь хэмжээ.

- 0.25- ашиглах усны ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр

- 216м³ жилд – ногоон байгууламжийн усалгаа

432.0 м³ х 92.5 = 39960 төг /гучин есөн мянга есөн зуун жаран төгрөг/

- “Умард говийн гүвээт- Халхын дундад талын сав газар”-т газрын доорх ус ашигласан нөхцөлд тооцох экологи-эдийн засгийн суурь үнэлгээ 3700 төг/м³ байна.

-20 хувь -Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоолын дагуу батлагдсан усны нөөц ашигласны төлбөрийн 4-д заасан хувь хэмжээ.

- 0.2- ашиглах усны ашиглалтын зориулалтын итгэлцүүр

- 8160.0м³ жилд – зам талбайн тоосжилт дарах

10200.0 м³ х 185.0= 1887000 төг /нэг сая найман зуун наян долоон мянган төгрөг/

Нийт: 39960төг + 1887000 төг = 1926960 төг /нэг сая есөн зуун хорин зургаан мянга есөн зуун жаран төгрөг/

Зураг 6. Ус ашиглуулах дүгнэлт

17. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх, эргүүлж ашиглах даалгавар:
Хэрэглээнээс гарсан бохир усыг “Усны чанар. Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус. Ерөнхий шаардлага” MNS 4943:2011 стандартын шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэж ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах.

18. Тавих шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:
- Ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн Даланжаргалан сумын Засаг даргын захирамжаар ус ашиглах зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулах /“Усны тухай” хуулийн 28.6-р зүйл/
 - Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах
 - Усны шинжилгээг хийлгэж дүнг ирүүлэх
 - Тоолууржуулан баталгаажсан тоолуурын заалтаар усны нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож байх /Усны тухай хуулийн 30.1.4-д усны эх үүсвэрийг /БОНХС-ын 2013 оны А-156 тоот тушаалаар батлагдсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”/
 - “Аж ахуйн нэгжийн экологийн паспорт” хөтлөх /Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31 дүгээр зүйл, Стандартчилал хэмжилзүйн хэлтэсээс авах/
 - Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч ажиллах /Усны тухай хуулийн 31.2-р зүйл/
 - Ус ашиглах зөвшөөрлийн хураамжийг Даланжаргалан сумын Төрийн сан банкны 060300995 тоот дансанд тушааж хуулбар хувийг ирүүлэх /Монгол Улсын “Улсын тэмдэгтийн хураамжын тухай” хуулийн 21.1, 20-р зүйл, Дорноговь аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын тэргүүлэгчдийн 2011 оны 51-р тогтоол/
 - Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргах үйлчилгээний хөлс болох 50 000 төгрөгийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Төрийн сан банкны 100 060013001 дансанд тушааж /Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2018 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрийн А-376 тоот тушаал/
 - Зөвлөмжид заасан ажлын тайлан, Ус ашиглалтын мэдээ тайланг 11-р сарын 05-нд багтаан аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт ирүүлэх

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ГАЗРЫН МЭРГЭЖИЛТЭН:

Ш. АМГАЛАНСАЙХАН

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ:

Н. ОТГОНБЯАР

Зураг 7. Ус ашиглуулах дүгнэлт

ГУРАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2023 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд нөхөн сэргээлтийн ажил төлөвлөгдөөгүй болно.

ДӨРӨВ. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний хүрээнд Даланжаргалан сумын төвд байрлах цэцэрлэгийн гадна пасадны ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Түүнчлэн эмнэлгийн барилгын ажилд элс татаж тээвэрлэх, малчдын хорооны хөрзөнг түрж тэгшлэх, эмнэлгийн талбайд байрлах 100 ш модны суулгацыг хүлээлгэн өгсөн.

Зураг 8. Цэцэрлэгийн гадна пасадыг хийж гүйцэтгэсэн байдал

ТАВ. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээг уурхай хаагдах үед хаалтын зардалд тусгаж өгсөн тул 2023 онд энэ чиглэлийн үйл ажиллагаа төлөвлөгдөөгүй болно.

ЗУРГАА. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Тэнүүн байгаль” ХХК-ны тусгай зөвшөөрлийн талбайд палеонтологийн олдворын ул мөр ажиглагдаагүй байна. Түүнчлэн археологийн дурсгал илрээгүй байна.

ДОЛОО. ХИМИЙН БОДИСЫН ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

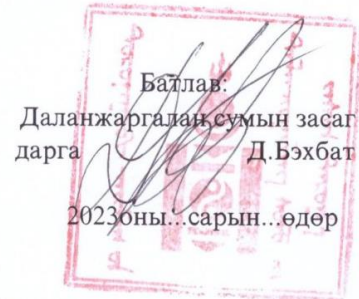
Уурхайн үйл ажиллагаанд ямар нэгэн химийн бодис ашиглаагүй. Түүнчлэн 2023 онд тэсэлгээний ажил хийгдээгүй болно.

НАЙМ. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хог хаягдлын гэрээг Даланжаргалан сумын ЗД-тай байгуулж, гэрээний дагуу хог хаягдлыг тээвэрлүүлсэн. Түүнчлэн уурхайн талбайд хог хаягдлыг түр хадгалах цэгийг тохижуулсан.

Зураг 9. Хог хаягдлын цэг

ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ

2023 оны 09 сарын 25-ны өдөр

№

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Ариун цэврийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйл, Хог хаягдлын тухай хуулийн 9.2, 10.1, 10.2, 20.1, 20.2, Сумын ИТХ-ийн 2022 оны 12 сарын 12 өдрийн 11/07 тоот тогтоолыг үндэслэв.

Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэх ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулж эргүүлэн ашиглах, тээвэрлэх булах болон орчны ариун цэврийг тогтмол цэвэр байлгах, цэвэр эрүүл орчинд ажиллаж амьдрах орчныг бий болгоход оршино.

Хоёр. Гэрээ байгуулагч талууд

Нэг талаас Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумын ЗДТГ-ын дарга ажилтай С.Уранцэцэг нөгөө талаас “Тэнүүн байгаль” ХХК-ийн /Улаанбаатар БЗД-н 1 хороо 59-13 тоот РД:2582457 гэрчилгээтэй /”Тэнүүн байгаль”/ захирал ажилтай Н.Мөнгөнчимэг нар харилцан тохиролцож 2023 оны 01 сарын 01-ний өдрөөс 2023 оны 12 сарын 31-ийг хүртэл хугацаатайгаар энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав. Төлбөр тооцсон байдал:

Даланжаргалан сумын ИТХ-ийн 2022 оны 12 сарын 12 өдөр 11/07 тоот тогтоолын 1-р хавсралтад заасан: ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч ААН/ 100,000 мянган төгрөг/- өөр тооцож

Ажилах хугацаа: 12 сар
Сарын төлбөр: 100,000 төг
Нийт: 1,200,000

Дөрөв. Сумын ЗДТГ эрх

1. Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль Хог хаягдлын хууль, Ариун цэврийн тухай хуулийн дагуу хяналт тавьж ажиллах
2. Иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хог хаягдал гаргасаны төлбөрийг төвлөрүүлэх
3. Иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага хог хаягдлаа зориулалтын цэгт хаяж байгаа эсэхэд хяналт тавих
4. Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх хуваарийг тээвэрлэгчтэй гэрээ байгуулж хэрэгжилтэнд хяналт тавих

Тав. Иргэн, ААН байгууллагын эрх үүрэг

1. Өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаанаас гарсан ахуйн, хуурай хог хаягдлыг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын саванд хадгалж байх
2. Аж ахуйн нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны төлбөрөө улирал Даланжаргалан сумын ЗДТГ-н татварын байцаагчын гаргасан нэхэмжлэхээр 24 цагийн дотор тогтмол шилжүүлж байна.

3. Хог хаягдлыг ангилан ялгаж байх
4. Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хогийг тогтсон хугацаанд цэвэрлэж тээвэрлэх, хог хаягдлын талаархи дүрэм журам, стандартын шаардлагыг хангаж зориулалтын цэгт хаяж байхад анхаарах
5. Үйлдвэр үйлчилгээний явцад үүсдэг хог хаягдлын хэмжээ, бусад мэдээллийг сумын захиргаанд мэдээлж байх
6. Хог хаягдлыг ангилан хаях талаар зохих мэдээллийг ажилтнуудад эзэмшүүлж, сургалт сурталчилгаа явуулах аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж ажиллах
7. Оршин суугаа газар орчмын хог хаягдлыг цэвэрлэх, олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох;
8. Хуульд заасан журмын дагуу олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх, хог хаягдлын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхийг эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтнаас шаардах;
9. Үүссэн аюултай хог хаягдал, түүний эх үүсвэрийн талаар төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагад мэдээлэх

Зургаа.Гэрээний хариуцлага

6.1. Аж ахуйн нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны төлбөрөө удаан хугацаагаар төлөөгүй болон ил задгай хог шатаасан, зориулалтын бус газар хог хаягдал хаясан нөхцөлд өр авлагыг барагдуулах ба учруулсан хохиролыг арилгах шаардлагатай тохиолдолд холбогдох дээд шатны байгууллагад хандан хог хаягдлын тухай хуулийн дагуу хариуцлага тооцно.

6.2. Аж ахуйн нэгж байгууллага нь энэхүү гэрээнд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл хоёр талын хамтарсан төлөөлөгч тухай бүр шийдвэрлэнэ.

ГЭРЭЭ ТӨЛӨӨЛСӨН МЭРГЭЖИЛТЭН:

Даланжаргалан сумын
БОБ-ын Мэргэжилтэний үүргийг
Түр орлон гүйцэтгэгч
 /С.Дандарбаатар/
Утас:95106580

Зураг 10. Хог хаягдлын гэрээ

ЕС. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээний хүрээнд ажилчдыг хувцас хэрэгслээр ханган ажилласан.

АРАВ.ТУХАЙН ЖИЛИЙН ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд агаарын чанарын шинжилгээ болон хөрсний шинжилгээг хийлгэсэн.

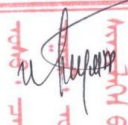
ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар, он /№	: 2023/94
Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “ТЭНҮҮН БАЙГАЛЬ” ХХК
Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал	: Ч. Түмэннаст /Лабораторийн инженер/
Сорьцын төрөл, тоо	: SO ₂ -2, NO ₂ -2, Нийт тоос-2
Хүлээн авсан огноо	: 2023.09.29
Сорьцын тодорхойлолт	: Дорноговь аймаг, Даланжаргал сум
Шинжилсэн огноо	: 2023.09.29-10.02
Хуудасны тоо	: 1

Үр дүн

№	Дээж авсан цэгийн нэр	Хүхэрлэг хий, SO ₂ мг/м ³	Азотын давхар исэл, NO ₂ мг/м ³	Нийт тоосны агууламж мг/м ³
1	Кэмп N 44°50'34.4 E 108°54'37.7	0.003	0.011	0.006
2	Олборлолтын хэсэг N 45°50'16.8 E 108°54'41.5	0.003	0.013	0.004
ЗДХ	MNS4585:2016	0.450	0.200	0.500

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: Лабораторийн инженер: Ч. Түмэннаст

Хянаж баталгаажуулсан: УЦУОШТөвийн
Цаг уур, орчны Технологийн хэлтсийн дарга Б. Энхмандал

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

Зураг 11. Агаарын чанарын шинжилгээний үр дүн

“GREEN LAB” LLC
ХӨРС, УСНЫ ЛАБОРАТОРИ
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС

Дээж ирсэн огноо: 2023.09.26-10.03

Шинжилгээ хийлгэж буй байгууллага, хувь хүн: “ Эрдэнийн ногоолин ” ХХК

Холбоо барих дугаар: 80112635

Дээж авсан газар: Дорноговь аймаг Даланжаргалан сум “ Тэнүүн байгаль ” ХХК

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн / MNS3310:1991/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн см	pH	Давс %	ЦДЧ	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	Шингээгдсэн сууриуд, мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/ 100 гр	
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	23/6514	Дээж-1	0-30	7.22	0.02	0.047	0.00	0.91	15.0	0.8	1.6	37

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн /MNS 6824:2020/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1.0-0.25	0.25-0.06	0.06-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	23/6514	Дээж-1	0-30	37.1	40.6	9.6	4.3	3.6	4.7	12.6

Хөрсний хүнд металл /MNS ISO 11466:2007/

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хүнд металл мг/кг					
				Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/
1	23/6514	Дээж-1	0-30	16.4	-	28.3	17.9	80.4	43.8
Шавранцар хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ				100.0	1.5	70.0	80.0	150.0	100.0
Элсэнцэр хөрсний зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ				60.0	1.0	50.0	60.0	100.0	60.0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

Жич:Шинжилгээний хариу нь зөвхөн тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хувиан олшруулахыг хориглоно

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:

Шинжээч:

Шинжээч:

/Г. Гэрэлтуяа/

/С. Мягмардаш

ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:

Лабораторийн эрхлэгч

Г.Ганчимэг /M.Sc /

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 6-р хороо, Нет Капитал байр 10 давхар 02 тоот
Утас/Факс : 72702020, 88950626 E-mail: landownermongolia@gmail.com

Зураг 12. Хөрсний шинжилгээний үр дүн

АРВАН НЭГ. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг боловсруулан БОАЖЯ-ны цахим системд илгээсэн болно.

ДҮГНЭЛТ

Манай компани нь 2023 онд байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- ✓ Тоосжилт ихтэй үед зам усалгааг тогтмол хийж байсан.
- ✓ Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд Даланжаргалан сумын төвд байрлах цэцэрлэгийн гадна пасадыг хийж гүйцэтгэсэн.
- ✓ “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд уурхайн талбайд 100 ш мод тарьсан
- ✓ Даланжаргалан сумын эмнэлэгт 100 ш модны суулгац хүлээлгэн өгсөн. Мөн эмнэлгийн барилгын ажилд шаардлагатай элсийг ачих, тээвэрлэх ажилд техник хэрэгсэл гарган хамтран ажилласан.
- ✓ Малчдын өвөлжөө хаваржааны хөрзөнг түрэх ажилд техник хэрэгсэл гарган ажилласан.
- ✓ Хог хаягдлын гэрээ байгуулж, гэрээний дагуу тээвэрлүүлж байсан. Түүнчлэн уурхайн талбайд түр хадгалах цэгийг байгуулсан.
- ✓ Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр бүрэн хангаж ажилласан.
- ✓ Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд агаар, хөрсний шинжилгээ хийлгэсэн.

2023 онд олборлолтын үйл ажиллагааг төлөвлөгөөний дагуу явуулж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөгөөр хийгдэх ёстой ажлуудыг цаг тухайд нь хийж гүйцэтгэхийг хичээн ажилласан болно.